حوزه‌های مشترک در صورت توافق هسته‌ای بررسی شد

مذاکرات در جست‌وجوی یک فصل مشترک

تجربه خروج آمریکا از برجام، ایران را نسبت به ثبات هرگونه توافق بدبین کرده و در مقابل، پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران، قدرت مانور غرب را کاهش و دغدغه های آن را تشدید نموده است

سجاد قبطاسی: تحلیلگر مسائل ژئوپلیتیک

با روی کار آمدن دولت دونالد ترامپ در آمریکا، وپس از گمانه زنی های مختلف در مواجهه آن با برنامه هسته‌ای ایران (از جنگ تا مذاکره) این بازیگران سرانجام دیپلماسی ومذاکره را برای برون رفت انتخاب کردند و با آغاز مذاکرات دکتر عراقچی، وزیر خارجه ایران و ویتکاف، نماینده آمریکا در امور خاورمیانه طرفین دور اول و دوم رامثبت ارزیابی نموده وتوافق نمودند مذاکرات خود را ادامه دهند.

با نگاهی به مذاکرات و نفس آن باید گفت ، مذاکره فرآیندی است که بر پایه تعامل میان منافع مختلف و در بسیاری از موارد متعارض شکل می گیرد. دراین فرآیند، بازیگران به دنبال آن هستند که ازطریق کنش جمعی، منافع فردی خودرا تأمین کنند. درچنین چارچوبی، دستیابی به توافق مستلزم وجود یک حوزه مشترک میان طرفین است که در ادبیات مذاکره از آن با عنوان «منطقه توافق احتمالی» یا زوپا ZoneofPossible Agreement) (یاد می شود. زوپا ناحیه‌ای است که در آن منافع طرفین می تواند همپوشانی پیدا کند و امکان رسیدن به توافق را فراهم آورد. این ناحیه، نه ناحیه بهترین گزینه ها، بلکه قلمرویی است که در آن هریک از طرفین، در مقایسه با گزینه های دیگر، سود نسبی بیشتری از توافق حاصل می کنند. درحوزه روابط بین الملل، مفهوم زوپا به ویژه در منازعات پیچیده و چندوجهی، ازجمله پرونده هسته‌ای ایران، کاربرد تحلیلی بالایی دارد. مسئله هسته‌ای ایران که بیش از دو دهه به یکی از مهم‌ترین مسائل سیاست خارجی جمهوری اسلامی و نیز سیاست جهانی تبدیل شده، بستری غنی برای واکاوی نظری با ابزار زوپا فراهم می کند.

نقاط تلاقی و تعارض منافع ملی ما و آمریکا

در این چارچوب، تحلیل مسئله هسته‌ای ایران مستلزم بررسی نقاط تلاقی و تعارض منافع میان ایران و طرف های مقابل، به ویژه ایالات متحده آمریکا است. ایران از آغاز پرونده هسته‌ای تاکنون، همواره بر حق برخورداری از فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای و غنی سازی اورانیوم در خاک خود تأکید کرده و در مقابل، خواهان لغو تحریم ها، تضمین امنیت ملی و به رسمیت شناخته شدن جایگاه منطقه‌ای اش بوده است. در نقطه مقابل، ایالات متحده و متحدان غربی اش، خواهان محدودسازی دائمی و شدید فعالیت های هسته‌ای ایران، شفافیت کامل در فعالیت ها و افزایش دامنه بازرسی ها و کنترل قابلیت های گریز هسته‌ای تهران هستند. تقاطع این منافع متعارض، فضایی را پدید آورده که می تواند محل شکل گیری زوپا باشد، مشروط بر آن که طرفین حاضر باشند بخشی از اهداف حداکثری خود را تعدیل کرده و به منافع نسبی رضایت دهند.

خطای بزرگ آمریکا در خروج از برجام

برجام (توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵) نقطه‌ای بود که در آن زوپا به صورت عملی محقق شد. در آن مقطع، هر دو طرف به این نتیجه رسیدند که هزینه های عدم توافق، به مراتب بیش از امتیازاتی است که باید در قالب توافق بدهند. ایران حاضر شد برنامه هسته‌ای خود را محدود کند، سطح غنی سازی را کاهش دهد و دامنه بازرسی ها را افزایش دهد. در مقابل، آمریکا و شرکایش نیز پذیرفتند بخشی از تحریم ها را لغو کرده و حق ایران برای برخورداری از فناوری صلح‌آمیز را به رسمیت بشناسند. اما خروج آمریکا از این توافق در سال ۲۰۱۸ و بازگشت تحریم ها، این زوپای بالفعل را نابود کرد و فضای بی اعتمادی شدیدی را رقم زد که بازسازی آن، حتی در دولت بعدی ایالات متحده نیز بسیار دشوار شد.

با روی کار آمدن دولت بایدن، نشانه هایی از تمایل به بازگشت به دیپلماسی در آمریکا دیده شد، اما تفاوت شرایط، از جمله پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران، افزایش سطح غنی سازی و تجربه بدعهدی آمریکا، باعث شد تا بازی بازسازی زوپا وارد مرحله‌ای پیچیده‌تر شود. نشست هایی همچون دیدار اخیر عباس عراقچی و استیو ویتکاف در کشور عمان، بیانگر تلاش هایی است که در جهت آزمودن امکان احیای مجدد زوپا در چارچوبی جدید صورت گرفته است. هرچند این دیدارها به شکل مستقیم منجر به توافقی جدید نشده اند، اما نفس برگزاری آن ها، نشان دهنده آن است که همچنان منافع مشترکی برای پرهیز از تنش بیشتر وجود دارد؛ منافعی که می تواند پایه ی زوپایی جدید باشد.

لزوم توجه به منافع ملی

دراین شرایط، بازتعریف منافع وارزیابی گزینه های جایگزین برای دو طرف، اهمیتی دوچندان پیدا می کند. ایران با تداوم غنی سازی و توسعه توانمندی های هسته‌ای، گزینه‌ای در اختیار دارد که می تواند سطح چانه زنی خود را افزایش دهد، اما درعین حال با فشارهای تحریمی، انسداد منابع مالی روبه روست. از سوی دیگر، آمریکا نیز با وجود بهره گیری از ابزار تحریم و فشار حداکثری، نتوانسته رفتار ایران را تغییر دهد و درعین حال، از خطر گریز هسته‌ای و حتی احتمال رویارویی نظامی نگران است. در چنین فضایی، گزینه توافق، هرچند نابسنده و پرهزینه، نسبت به سایر گزینه ها از مزیت نسبی برخوردار است.

زوپا در این مرحله، می تواند حول چند محور شکل گیرد:

تعلیق مرحله‌ای تحریم ها در ازای کاهش سطح غنی سازی؛ پذیرش بازگشت پذیری اقدامات از سوی هر دو طرف؛ نظارت گسترده ولی نه مطلق از سوی آژانس بین المللی انرژی اتمی؛ و ایجاد مکانیسم های حل اختلاف که از تکرار سناریوی خروج یک جانبه جلوگیری کند. البته شکل گیری چنین زوپایی نیازمند آن است که هر دو طرف از رویکرد «همه یا هیچ» فاصله بگیرند و به گزینه های میانی تن دهند.

به عبارت دیگر، دستیابی به «بهترین گزینه» ممکن نیست، اما «گزینه بهتر» نسبت به بن بست کامل یا تشدید تنش، همچنان در دسترس است. اما تحقق این منطقه توافق احتمالی، با موانع جدی روبه روست. مهم‌ترین مانع، بی اعتمادی ساختاری میان طرفین است. تجربه خروج آمریکا از برجام، ایران را نسبت به ثبات هرگونه توافق بدبین کرده و در مقابل، پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران، قدرت مانور غرب را کاهش و دغدغه های آن را تشدید نموده است. علاوه بر آن، فضای داخلی در هر دو کشور، پُر از عناصر بازدارنده است. در ایران، برخی نهادها و افراد با حساسیت بالا به مسئله عقب نشینی هسته‌ای می نگرند و در آمریکا نیز فشارهای کنگره، لابی های منطقه‌ای و رقابت های انتخاباتی، انعطاف دولت را محدود می کند.

نقش بازیگران ثالث همچون رژیم اشغالگر قدس نیز مزید بر علت شده و کار را برای شکل گیری توافق دشوار می سازد. تحولات منطقه‌ای از جمله جنگ های نیابتی، وضعیت غزه و تنش های خلیج فارس نیز باعث شده اند که زوپا، حتی اگر به صورت نظری قابل تصور باشد، در عمل با ریسک های بالایی مواجه شود.

روند مذاکرات را درک کنیم

باوجود تمام این ملاحظات، مفهوم زوپا همچنان ابزاری مهم برای درک روند مذاکرات و تبیین چشم انداز توافق به شمار می آید. این مفهوم به ما یادآور می شود که هیچ منازعه‌ای، صرفاً با توسل به ابزارهای قهری و فشار قابل حل نیست و در بسیاری موارد، حتی در اوج تنش، می توان به نقاطی رسید که در آن، منافع طرفین به گونه‌ای همپوشانی پیدا می کند که امکان توافق، حتی ناپایدار و محدود، پدید می آید. نشست عراقچی و ویتکاف، فارغ از نتایج عملی، بیانگر آن است که طرفین هنوز گزینه مذاکره را کاملاً کنار نگذاشته اند و این یعنی، نشانه‌ای از وجود زوپای بالقوه است؛ زوپایی که در صورت اراده سیاسی، مدیریت فشار داخلی و میانجی گری هوشمندانه، می تواند از یک امکان نظری، به یک واقعیت سیاسی تبدیل شود.

نکته

تکرار سکوت سازمان ملل دربرابر جنایات آمریکا

وزیر خارجه یمن با ارسال نامه‌ای برای سازمان ملل و نهادهای آن و همچنین کشورهای جهان، خواستار تشکیل کمیته بین المللی درباره جنایات آمریکا شده و تأکید کرد این کشور ۱۰۰۰ حمله وحشیانه به یمن انجام داده و هدف آن، حمایت از صهیونیست ها و جنایات آن هاست.

درحالی که آمریکا در چارچوب ادامه حمایت از جنایات رژیم صهیونیستی علیه غیرنظامیان در نوار غزه همچنان به حملات وحشیانه ضد مراکز غیرنظامی یمن ادامه می دهد و طی هفته های گذشته صدها تن از شهروندان این کشور را قتل عام کرده است، جمال عامر، وزیر امور خارجه یمن شب گذشته با ارسال نامه‌ای فوری به تعدادی از مقامات و سازمان های بین المللی، ازآن ها خواست تجاوزات وحشیانه آمریکا علیه یمن را محکوم کرده و برای پایان دادن به این تجاوزات، واشنگتن را تحت فشار قرار دهند.

این نامه خطاب به رئیس شورای حقوق بشر، کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل و اعضای این شورا، رئیس مجمع عمومی سازمان ملل متحد، رئیس شورای امنیت، دبیرکل سازمان ملل و همچنین همه کشورهای جهان و سازمان های بین المللی و منطقه‌ای است. وزیر خارجه یمن در این نامه ها خواستار تشکیل کمیته بین المللی مستقل برای بررسی همه جنایات آمریکا علیه مردم و حاکمیت یمن شده و تأکید کرد: آمریکا تاکنون نزدیک به ۱۰۰۰ حمله هوایی علیه یمن انجام داده که صدها انسان بی گناه ازجمله زنان و کودکان را هدف قرار داده است. جمال عامر افزود: همچنین ده ها زیرساخت غیرنظامی ازجمله بنادر، فرودگاه ها، مزارع، تأسیسات بهداشتی، مخازن آب و اماکن باستانی در یمن توسط آمریکا هدف قرار گرفته شده است. ازجمله جدیدترین این جنایات هدف قرار دادن بندر رأس عیسی بود که منجر به شهادت ۸۰ غیرنظامی و زخمی شدن ۱۵۰ تن دیگر گشت. این مقام یمنی خاطرنشان کرد: علاوه برآن، آمریکا عامدانه امدادگران و محله های مسکونی را هدف قرار می دهد، ازجمله بازار فروه در محله شعوب در صنعا که یک شنبه شب هدف تجاوزات جنایتکارانه آمریکایی ها قرار گرفته و در نتیجه آن ۱۲ غیرنظامی شهید و ۳۰ تن دیگر زخمی شدند. وی تأکید کرد: سکوت جامعه بین المللی در قبال تجاوزات وحشیانه آمریکا علیه یمن، آمریکایی ها را برای ادامه خونریزی و نابودی منابع و امکانات ملت یمن گستاخ تر می کند. هدف تجاوزات آمریکا علیه یمن، محافظت از کشتیرانی در دریای سرخ نیست؛ بلکه هدف آن، حمایت از رژیم غاصب صهیونیستی و جنایات آن علیه غیرنظامیان بی گناه است. وزیر خارجه یمن در پایان گفت: تجاوزات وحشیانه آمریکا علیه یمن در چارچوب تلاش برای شکستن محاصره تحمیل شده توسط یمن علیه رژیم صهیونیستی و حمایت از این رژیم برای تحقق اهداف جنایتکارانه آن در نسل کشی ملت فلسطین و نابودی آرمان عادلانه آن ها بوده و تلاشی مذبوحانه برای منصرف کردن یمن از موضع دینی و اخلاقی خود در حمایت از ملت فلسطین در غزه است.

عادت، مرگ انسانیت است

ادامه از صفحه اول

ما اگر انسانیم، اگر مسلمانیم، اگر هنوز به آیات قرآن و پیام های اهل بیت دل بسته ایم، نمی توانیم ظلم را ببینیم و واکنشی نداشته باشیم.

حداقلِ اقدام، آگاهی بخشی است. رسانه ها، تریبون داران، اندیشمندان و فعالان فرهنگی، مسئول اند تا نگذارند این فاجعه به «خبر عادی» تبدیل شود.

دشمن، تنها با موشک نمی زند؛ بلکه با بی حس کردن انسانیت، زمینه را برای جنایت های بعدی هموار می کند.

مقاومت، فقط در میدان جنگ نیست؛ مقاومت، در روایت حق، در بیدار نگاه داشتن وجدان جامعه، و در نترسیدن از اتهام هاست.

و چه زیبا گفت امام خمینی (ره): «اگر همه مسلمانان یک سطل آب بریزند، اسرائیل را آب خواهد برد».

عادت نکنیم.

نه به تصویر جنازه ی کودک، نه به صدای مادر داغ دیده، نه به آتش در بیمارستان.

که اگر عادت کنیم، دیگر انسان نیستیم؛ فقط یک تماشاگر منفعلیم که ظلم را دید و چیزی نگفت.

ترکیه در مدیترانه به دنبال چیست؟

دولت اردوغان به دنبال آن است تا با امضای یک توافقنامه امنیتی دریایی با سوریه، شرایط درشرق مدیترانه را به نفع خود تغییر دهد. درشرایطی که در سوریه، هنوز ثبات و استقرار کامل به دست نیامده، آنکارا به دنبال آن است تا از فرصت ها استفاده کند و با امضای مجموعه‌ای از توافقنامه ها و اسناد همکاری جدید، دمشق را بیش از هرزمان دیگری به خودش وابسته کند. این روزها در روزنامه ها و شبکه های تلویزیونی ترکیه، بیشتر درباره تحولات سیاسی سوریه، بازگرداندن آوارگان سوری از ترکیه و همچنین فرصت های جدید بازارهای اقتصادی دمشق، حلب و لاذقیه برای تجار، صادرکنندگان و پیمانکاران ترکیه صحبت می شود. اما به موازات این اهداف اقتصادی، درپشت پرده و درنشست های امنیتی بین آنکارا و دمشق، موضوعات دیگری مورد بحث و بررسی قرار می گیرند که فقط یکی از آن ها مربوط به نحوه مواجهه دولت جدید سوریه با کردها و نهادهای اقماری پ.ک.ک است.

علاوه براین موضوع امنیتی، چند پرونده مهم دیگر نیز روی میز قرار دارند که مهم‌ترین آن ها عبارتند از:

الف) آرایش مجدد ارتش، نیروهای مسلح، پلیس و سرویس اطلاعاتی سوریه براساس الگوهای پیشنهادی کارشناسان دولت ترکیه.

ب) سپرده شدن کنترل حریم هوایی و کنترل امنیت فرودگاه های دمشق و حلب به ترکیه.

ج) استقرار بیشتر سربازان و فرماندهان ترکمن در مناطق کردنشین سوریه به منظور تضعیف نهادهای اقماری پ.ک.ک دراین کشور.

د) فروش تسلیحات محصول صنایع نظامی ترکیه به سوریه.

ه) امضای یک توافقنامه دریایی جدید با دولت سوریه به منظور گسترده‌تر شدن میدان ابتکار عمل ارتش ترکیه درشرق مدیترانه.

اهداف بالا درشرایطی دردستور کار دولت اردوغان و سرویس اطلاعاتی میت به ریاست ابراهیم کالن قرار گرفته که برخی از نظریه پردازان سیاسی و دفاعی ترکیه با تأکید مجدد بردکترین «وطن آبی» اردوغان را تشویق می کنند تا درشرق مدیترانه قدرت نمایی بیشتری نشان دهد.

تکرار سناریوی لیبی این بار در سوریه

پس از سقوط قذافی در لیبی و به قدرت رسیدن جریانات سیاسی اخوانی نزدیک به ترکیه در بخشی از این کشور مهم عربی – آفریقایی، دولت اردوغان نهادی مرکب از چاووش اوغلو وزیر وقت امور خارجه، یاشار گولر وزیر وقت دفاع، ابراهیم کالن سخنگوی وقت ریاست جمهوری و هاکان فیدان، رئیس وقت سرویس اطلاعاتی میت را به لیبی فرستاد تا با امضای یک توافقنامه امنیتی دریایی، شرایط جدیدی را در شرق مدیترانه رقم بزنند. این تیم موفق شد و سندی به دست آمد که موجب نگرانی کشورهایی همچون یونان، قبرس، مصر و حتی فرانسه شد. اگرچه هنوز هم تکلیف دولت در لیبی یک سره نشده و شرایط برای رقبای اردوغان تضمین شده نیست، اما درهرحال، امضای آن توافق امنیتی موجب شد که ترکیه تحرکات سیاسی –نظامی بیشتری درشرق مدیترانه از خود نشان دهد. درنتیجه حالا نوبت سوریه است که همان سناریو برای امضای یک توافقنامه امنیتی دریایی جدید تکرار شود. دریاسالار جهاد یایجی که قبلاً با تدوین سندی به نام «میهن آبی» نام خود را به عنوان طراح اصلی دکترین میهن آبی برسر زبان ها انداخته بود، حالا بحث برسر ضرورت توافق دریایی با سوریه را نیز پیش کشیده است. باآنکه دریاسالار یایجی از مغضوبین اردوغان است و در مقابل بی مهری و بی اعتنایی های او ناچار شد از پست خود استعفا دهد، اما به کمک برخی از چهره های ملی گرای ترکیه، اندیشکده‌ای برای دفاع از دکترین میهن آبی دایر کرده است.

آگهی مزایده

شهرداری نور

دستگاه مزایده گزار: شهرداری نور

موضوع تجدید مزایده: اجاره دو عدد استند

شهردار نور در نظر دارد طبق مصوبه شماره ۱۲۳ مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸ شورای اسلامی شهر نور دو عدد استند به آدرس ضلع جنوبی خیابان امام (ره) مقابل خانه کاشانه و ضلع جنوبی خیابان امام (ره) مقابل ایران خودرو از طریق مزایده به افراد واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان می توانند حداکثر ظرف مدت ۷ روز از تاریخ ۱۴۰۴/۲/۷ و درج آگهی به تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند. ضمنا هزینه درج آگهی به عهده برنده مزایده می باشد.

ابوالحسن سالاری فر
شهردار نور

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۲/۳ خ ش ۱۴۰۴/۲/۳

آگهی مزایده

شهرداری نور

دستگاه مزایده گزار: شهرداری نور

موضوع تجدید مزایده: اجاره یک عدد بیلبورد

شهردار نور در نظر دارد طبق مصوبه شماره ۱۲۳ مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸ شورای اسلامی شهر نور یک بیلبورد به آدرس نور خیابان امام روبروی سنگ فروشی بهاری از طریق مزایده به افراد واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان می توانند حداکثر ظرف مدت ۷ روز از تاریخ ۱۴۰۴/۲/۸ ودرج آگهی به تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند. ضمنا هزینه درج آگهی به عهده برنده مزایده می باشد.

ابوالحسن سالاری فر
شهردار نور

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۲/۳ خ ش ۱۴۰۴/۲/۳

آگهی مزایده

شهرداری نور

دستگاه مزایده گزار: شهرداری نور

موضوع تجدید مزایده: اجاره یک عدد بیلبورد دووجهی

شهردار نور در نظر دارد طبق مصوبه شماره ۱۲۳ مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸ شورای اسلامی شهر نور یک بیلبورد به آدرس نور ضلع جنوبی خیابان امام خمینی (ره) روبروی ورزشگاه شهید ناطق نوری از طریق مزایده به افراد واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان می توانند حداکثر ظرف مدت ۷ روز از تاریخ ۱۴۰۴/۲/۷ و درج آگهی به تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند. ضمنا هزینه درج آگهی به عهده برنده مزایده می باشد.

ابوالحسن سالاری فر
شهردار نور

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۲/۳ خ ش ۱۴۰۴/۲/۳

آگهی مزایده

شهرداری نور

دستگاه مزایده گزار: شهرداری نور

موضوع تجدید مزایده: اجاره یک عدد بیلبورد

شهردار نور در نظر دارد طبق مصوبه شماره ۱۲۳ مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸ شورای اسلامی شهر نور یک بیلبورد به آدرس نور ضلع جنوبی خیابان امام رضا(ع) نرسیده به درب اول پارک جنگلی از طریق مزایده به افراد واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان می توانند حداکثر ظرف مدت ۷ روز از تاریخ ۱۴۰۴/۲/۸ و درج آگهی به تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند. ضمنا هزینه درج آگهی به عهده برنده مزایده می باشد.

ابوالحسن سالاری فر
شهردار نور

تاریخ انتشار ۱۴۰۴/۲/۳ خ ش ۱۴۰۴/۲/۳